

Inkludering av små og mellomstore bedrifter i standardiseringsprosessen

Bransjeorganisasjoner og standardiseringsorganisasjoner kan bidra til å øke bevisstheten blant små og mellomstore bedrifter (SMBer) om standarder og deltakelse i standardiseringsprosessen.

Standarder gjør livet enklere og tryggere for virksomheter og forbrukere. De er nyttige for å styrke konkurransekraften, beskytte helse og sikkerhet for forbrukere og arbeidstakere, styrke respekten for miljøet og gjøre det mulig for virksomheter å overholde gjeldende lover og forskrifter.

Standarder letter innføringen av nye teknologier og innovasjoner og sørger for at varer, komponenter og tjenester, som leveres av ulike virksomheter, er gjensidig compatible.

Dessuten bidrar standarder til å åpne markeder ved at kundene kan sammenlikne tilbud fra ulike leverandører. Det gjør det enklere for mindre og nyetablerte virksomheter å konkurrere med større og mer veletablerte virksomheter.

I Europa er det utviklet felles standarder for alle typer produkter og tjenester i et bredt spekter av sektorer, for eksempel innenfor kjemi, bygg, elkraft, energi, mat, helse og sikkerhet, hvitevarer, informasjonsteknologi, maskiner, telekommunikasjon og transport.

SMBer defineres som virksomheter med færre enn 250 ansatte. De representerer 98 % av alle virksomheter i Europa og sysselsetter mer enn 90 millioner mennesker i EU. Til tross

for dette er det mindre sannsynlig at SMBer aktivt involverer seg i utviklingen av standarder, enn større virksomheter.

For å sikre at standardene dekker behovene til mindre virksomheter, er det nødvendig at SMBene gis informasjon om standardiseringsaktiviteter, og at deres interesser blir tilstrekkelig ivarettatt under utvikling og revisjon av standardene. Både standardiseringsorganisasjoner og bransjeorganisasjoner¹, spesielt slike som representerer SMBer, har viktige roller å spille.

Denne brojyren gir anbefalinger om hvordan bransjeorganisasjoner og standardiseringsorganisasjoner kan samarbeide, både på nasjonalt og europeisk nivå. Målet er å gjøre standardiseringsprosessen bedre forstått av, og mer tilgjengelig for, små og mellomstore bedrifter.

Disse anbefalingene er basert på eksempler på «beste praksis» fra en rekke land i hele Europa.

1. I denne sammenhengen betyr «bransjeorganisasjoner» alle medlemskapsbaserte organisasjoner som ivaretar og representerer private selskaper, inkludert, men ikke nødvendigvis begrenset til, små og mellomstore bedrifter (SMBer).

Med økonomisk støtte fra:

DG Enterprise and Industry

Hvordan gjøre standardisering tilgjengelig for små og mellomstore bedrifter (SMBer): 10 ting som bransjeorganisasjoner og standardiseringsorganisasjoner kan gjøre

1 Etablere god kontakt og kommunikasjon mellom standardiseringsorganisasjoner og bransjeorganisasjoner som representerer SMBer.

Kontinuerlig informasjonsutveksling er nødvendig for at bransjeorganisasjonene kjenner til standarder og standardisering som kan være relevante for deres medlemmer. Samtidig er det også viktig at standardiseringsorganisasjonene er informert om behovene og problemstillingene i virksomheter som innenfor ulike sektorer.

Bransjeorganisasjoner på nasjonalt nivå bør ha regelmessig kontakt med personen(e) i de nasjonale standardiseringsorganisasjonene som er ansvarlige for den/de spesielle sektoren(e) som medlemmene tilhører. Tilsvarende bør bransjeorganisasjoner på europeisk nivå ha kontakt med riktig(e) person(er) i de europeiske standardiseringsorganisasjonene (CEN, CENELEC og/eller ETSI).

2 Etablere fora for regelmessig dialog mellom standardiseringsorganisasjoner og bransjeorganisasjoner som representerer SMBer.

En rekke nasjonale standardiseringsorganisasjoner har allerede spesielle komiteer eller arbeidsgrupper, som skal vurdere behov og problemstillinger hos SMBer, og sørge for at disse blir tatt hensyn i pågående og/eller framtidige standardiseringsaktiviteter.

Slike fora er nyttige for å opprettholde en permanent dialog med bransjeorganisasjoner som representerer SMBer, dele informasjon om utvikling i ulike sektorer og ta opp horisontale problemstillinger som er relevante for flere enn én sektor.

3 Koordinere innsamling og deling av informasjon om standarder og standardiseringsprosjekter.

I hver bransjeorganisasjon er det nødvendig å overvåke utviklingen av standarder som kan være av interesse for medlemmene, og samordne bransjeorganisasjonens og medlemmenes deltakelse i standardiseringsprosjekter. Mange bransjeorganisasjoner har egne utvalg som har ansvar for dette og sørge for at relevant informasjon blir gitt medlemmene. Dette er spesielt verdifullt for SMBer, som ofte ikke har kapasitet til å overvåke utviklingen av standarder som kan påvirke deres virksomhet.

4 Sørge for at behovene og ønskene til SMBer blir tatt hensyn til.

Standardiseringsprosjekter er normalt åpne for alle interessenter som ønsker å delta. Mange små bedrifter har imidlertid ikke kapasitet og/eller ressurser til å delta. Bransjeorganisasjoner spiller derfor en viktig rolle når det gjelder å sørge for at medlemmenes interesser blir ivaretatt under utvikling og revisjon av relevante standarder, både nasjonalt og internasjonalt.

5 Gjøre relevant informasjon tilgjengelig på hvert lands språk.

Av kostnadshensyn er det ikke alltid mulig for nasjonale standardiseringsorganisasjoner å sørge for at alle standarder er tilgjengelige i nasjonale språkversjoner. Bransjeorganisasjoner kan bidra ved å gi informasjon om standarder og standardiseringsprosjekter til sine medlemmer og identifisere hvilke standarder som bør prioriteres for oversettelse.

6 Organisere opplæringsaktiviteter som er relevante for SMBer.

Standardiseringsorganisasjonene arrangerer ofte ulike typer opplæring, for eksempel seminarer og workshops, i samarbeid med bransjeorganisasjoner. Dette gir ledere og øvrige ansatte i SMBer, gode muligheter til å lære om standarder og standardisering. Opplæringen kan rettes mot spesielle emner av særlig interesse for SMBer eller for virksomheter i en spesiell sektor.

7 Utarbeide praktiske veiledninger for å informere om hvordan standarder brukes og implementeres.

Mange bransjeorganisasjoner utarbeider og publiserer veiledninger for å informere sine medlemmer om relevante standarder, fordelene ved å bruke dem og hvordan de skal implementeres. Slike veiledninger er spesielt nyttige for SMBer, særlig når de er tilpasset behovene til virksomheter i en bestemt sektor. De bidrar også til økt bevissthet og forståelse av standarder og standardisering generelt.

8 Utvikle elektroniske verktøy som gjør informasjon om standarder tilgjengelig for SMBer.

Standardiseringsorganisasjoner bruker Internett til å gjøre det enklere for virksomheter å finne informasjon om standarder som er relevante for deres sektor. Elektroniske verktøy kan også gi SMBer mulighet til å lære om kommende og pågående standardiseringsprosjekter og ta del i nettbasert dialog om utkast til standarder. Bransjeorganisasjoner spiller en viktig rolle når det gjelder å sørge for at medlemmene er informert om hvilke verktøy som finnes, og hvordan de kan dra nytte av dem.

9 Gi råd og formidle kompetanse som dekker SMBenes spesielle behov.

Bransjeorganisasjoner gir medlemmene relevant informasjon og veiledning om alle typer spørsmål knyttet til standarder og standardisering. De er godt posisjonert til å håndtere konkrete forespørsler og være bindeledd mellom den enkelte virksomhet og standardiseringsorganisasjonene. Spesielt regner mindre selskaper med at bransjeorganisasjonene skal gi dem nøyaktige svar og hensiktsmessige råd.

10 Tilby sammensatte løsninger med standarder som er relevante for SMBer i spesielle sektorer.

Standardiseringsorganisasjoner kan samarbeide med bransjeorganisasjoner gjennom å tilby tjenester, for eksempel sammensatte løsninger, pakker og abonnementer, som er skreddersydd for å dekke SMBers behov, og som gjør det enklere for dem å kjøpe standardene de ønsker. Brukervennlige formater kan gjøre standardene mer tilgjengelige.

Europeiske standarder: åpning av det indre marked for forretningsvirksomhet

Standarder spiller en viktig rolle innenfor rammen av det europeiske indre marked (eller det europeiske økonomiske samarbeidsområdet – EØS), som omfatter alle medlemslandene i EU og en rekke naboland. For at det indre markedet skal fungere effektivt, må standardene harmoniseres, slik at varer og tjenester kan selges og kjøpes over landegrensene.

Europeiske standarder er merket med prefikset «EN». De er anerkjent i alle de 33 medlemslandene, og medlemslandene er forpliktet til å trekke tilbake eventuelle nasjonale standarder som ikke er i samsvar med EN-standarder. Dette betyr at alle komponenter, varer eller tjenester som samsvarer med de relevante europeiske standardene, må aksepteres i alle medlemslandene.

Tre europeiske standardiseringsorganisasjoner er anerkjent og har nødvendig myndighet og kompetanse til å utvikle europeiske standarder (ENer). Dette er: CEN (European Committee for Standardization); CENELEC (European Committee of Electrotechnical Standardization) og ETSI (European Telecommunications Standards Institute).

Europeiske standarder (ENer) blir utviklet gjennom en samarbeidsprosess mellom eksperter utpekt av næringslivs- og bransjeorganisasjoner, forskningsinstitutter, forbruker- og miljøorganisasjoner og andre interessenter. I CEN og CENELEC blir disse standardene vedtatt etter en avstemningsprosedyre som involverer nasjonale standardiseringsorganisasjoner. I Norge er dette Standard Norge og Norsk Elektroteknisk Komite (NEK).

Denne brosjyren er blitt produsert som en del av projektet «Verktøykasse for standardisering i små og mellomstore bedrifter» (SMEST).

Mer informasjon om projektet finnes på: www.smest.eu

Europeiske SMEST-partnere

CEN – European Committee for Standardisation
CENELEC – European Committee for Electrotechnical Standardisation
www.cencenelec.eu

EFTA – European Free Trade Association
www.efta.int

Europakommisjonen – DG Enterprise
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/index_en.htm

NORMAPME - European Office of Crafts, Trades and Small and Medium-sized Enterprises for Standardisation
www.normapme.eu

Se også European Small Business Portal
http://ec.europa.eu/small-business/index_en.htm

SMEST samarbeidspartnere i Norge
Standard Norge og Norsk Elektroteknisk Komite (NEK)
www.standard.no

